

V Praze, dne 11. 9. 2019

Školitelský posudek k diplomové práci Bc. Anny Moravcové “ Relativní početnost jako kognitivní kompetence u primátů“

Diplomantka se zaměřuje na studium numerických kompetencí u druhu makak rhesus. Konkrétně studuje kognitivní schopnosti makaků v relativní početnosti (relativní početnost - kognitivní schopnost, která umožňuje porovnávat dvě různá množství, aniž by bylo nezbytné přesně spočítat množství prvků), přičemž mění různé parametry těchto stimulů (velikost, tvar, konfigurace).

Tato diplomová práce navazuje na předchozí práci Mgr. Rejlové, která studuje schopnost relativní početnosti u makaků pomocí potravních stimulů, což umožňuje porovnat relativní početnost a rozdílnou motivaci pro řešení úlohy u potravních a nepotravních stimulů.

V teoretické části své práce autorka shrnuje experimenty týkající se numerických kompetencí u jednotlivých taxonů primátů. Úvod obsáhlým způsobem shrnuje relevantní studie a je sepsán přehledně, i když kritická reflexe jednotlivých studií by ještě zvýšila jeho úroveň.

Schopnost relativní početnosti byla u makaků již dříve studována, ale autorka zde předkládá komplexní studii, kde používá celou řadu různých stimulů, ve kterých se mění parametry jako je (tvar, barva, velikost a konfigurace). Ukazuje tak, že makaci jsou schopni v úloze relativní početnosti generalizace na různé typy vizuálních stimulů, a neučí se jen konkrétní stimuly.

Ve druhé části práce studentka testuje úlohu, kdy jsou předloženy tři stimuly namísto dvou, a makak tak musí generalizovat princip řešení na novou úlohu. Výsledky ukazují, že i v této úloze jsou makaci schopni rozeznávat největší, respektive nejmenší množství. Tato úloha je nová a poskytuje tak další úhel pohledu na danou problematiku.

V průběhu řešení diplomové práce Anička prokázala schopnost zpracovávat literaturu, plánovat, provádět a interpretovat experimenty, přičemž v průběhu řešení experimentů Anička vynaložila značné množství energie a trpělivosti na testování, což je u behaviorálních experimentů s primáty zcela zásadní.

Pokud jsou v diplomové práci jisté nedostatky (např. kapitola „výsledky“ by mohla být dotáženější, některé dílčí formulace nejsou zcela přesné), jsou tyto nedostatky způsobeny pouze nedostatečným rozvržením času nezbytného na sepsání práce, v žádném případě nikoliv nízkými schopnostmi autorky.

Práce má solidní úroveň a rozhodně ji doporučuji k obhájení.

RNDr., PhDr. Tereza Nekovářová, PhD.

Výzkumná skupina neurofyzologie kognitivních funkcí

Národní ústav duševního zdraví, Klecany

Katedra zoologie

Přírodovědecká fakulta UK